

Asia: VN/3528/2021

Lausuntopyyntö mietinnöistä koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta

Velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jolla yhdenvertaisuussuunnittelovelvollisuus ja yhdenvertaisuuden edistämisen velvollisuus laajenisivat koskemaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia?

Kannatamme ehdotusta.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, että kunta vastaisi siitä, että sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille laaditaan toimipaikkakohtaisen suunnitelman sijaan yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat?

Kannatamme ehdotusta.

Häirintä

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien häirinnän määritelmän muuttamista siten, että se sisältäisi myös ihmisryhmään kohdistuvan häirinnän?

Kannatamme ehdotusta. Häirinnän määritelmän selventäminen tällä tavalla mahdollistaa häirintään puuttumisen aiempaa paremmin.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan lakiin kirjattaisiin, että varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjän menettely on syrjintää, jos ne laiminlyövät puuttua tiedossaan olevaan häirintään?

Kannatamme ehdotusta.

Asian vieminen lautakuntaan ilman yksilöityä asianomistajaa

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö voisi viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan myös sellaisen syrjintää tai vastatoimia koskevan asian, jossa ei ole yksilöityä tiettyä asianomistajaa?

Kannatamme ehdotusta. Ehdotus parantaa syrjintään puuttumisen mahdollisuuksia. Tällä hetkellä asianomistaja voi jäädä yksilöimättä esimerkiksi asianomistajan ennakoitessa syrjivän tahon mahdollisesti toteuttavan häntä kohtaan kiellettyjä vastatoimia jos hän veisi asian omissa nimissään

viranomaisille. Ehdotettu lakimuutos mahdollistaa syrjintään puuttumisen useammassa tapauksessa kuin nyt.

Kohtuulliset mukautukset

Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien kohtuullisia mukautuksia?

Kannatamme ehdotusta. Lisäksi ehdotamme, että kohtuullisia mukautuksia ei tulisi rajata vain vammaisuuden perusteella sovellettaviksi, vaan mukautuksiin tulisi olla oikeus muillakin yhdenvertaisuuslain soveltamisalan mukaisilla syrjintäperusteilla silloin kun henkilön ominaisuus ja ympäristön vuorovaikutus muodostavat yhdenvertaisuudelle esteen, joka voidaan kohtuullisella mukautuksella poistaa. Kannatamme myös HE-luonnokseen eriävässä mielipiteessä esitettyä muutosta, jonka mukaan saavutettavuuden ja esteettömyyden epääminen voitaisiin katsoa syrjinnäksi.

Hyvitys

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi määrätä hyvitystä?

Kannatamme ehdotusta.

Ehdotuksen mukaan sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla että käräjäoikeuksilla olisi toimivalta määrätä hyvitystä. Lautakunnan ja tuomioistuinten toimivallan jaosta säädettäisiin laissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien käräjäoikeuksien ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivallan jakoa hyvitysasioissa?

Kannatamme ehdotusta.

Ehdotuksen mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan menettelyssä noudatetaan asian käsittelyn ja selvittämisen, suullisen käsittelyn ja oikeudenkäyntikulujen osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä ja näihin liittyviä julkisuussäännöksiä ja muilta osin täydentävästi hallintolakia. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa noudatettavaa menettelyä hyvitysasian käsittelyssä?

Kannatamme ehdotusta.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan hallintotuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa voitaisiin vahvistaa ratkaisuksi sovinto hyvitysasiaa koskevalta osalta?

Kannatamme ehdotusta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpano ja menettelyjä koskevat muutokset

Mitä mieltä olette ehdotuksista koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä (esim. jaostojen kokoonpano, vahvennettu jaosto, asian tutkimatta jättäminen, sidonnaisuusilmoitukset)?

Kannatamme ehdotusta.

Esityksen vaikutukset

Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetuilla muutoksilla olevan?

-

Muut huomiot esityksestä

Onko teillä muita huomioita esityksestä?

Kannatamme eriävää mielipidettä, jonka mukaan myös esteettömyyden ja saavutettavuuden epäämistä tulee voida pitää syrjintänä.

Näemme uudistuksen hyvin tarpeellisena. Ehdotuksessa on monia hyviä ja mielekkäitä parannuksia yhdenvertaisuuden edistämisen keinoihin.

Yleiset huomiot esityksestä

Yleiset huomionne työelämän alajaoston esityksestä

-

Työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (7 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa täsmennetään mitä työnantajan tulee ottaa huomioon arvioidessaan työpaikan yhdenvertaisuustilannetta?

Kannatamme ehdotusta.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuussuunnitelman tulisi jatkossa sisältää myös työpaikan yhdenvertaisuuden arvioinnin johtopäätökset?

-

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät ja toimivalta (19 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi oikeus antaa lausunto työsuojeluviranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa (22 §:n tarkoittamissa tapauksissa)?

Näemme ehdotuksen riittämättömänä, ja ehdotuksessa esitetyn sijaan oleellista olisi laajentaa yhdenvertaisuusviranomaisten toimivaltaa käsittelemään myös työelämän tapauksia.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi mahdollisuus toimia ulkopuolisena asiantuntijana työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvassa asiassa?

Näemme ehdotuksen riittämättömänä, ja ehdotuksessa esitetyn sijaan oleellista olisi laajentaa yhdenvertaisuusviranomaisten toimivaltaa käsittelemään myös työelämän tapauksia.

Työsuojeluviranomaisen tehtävät ja toimivalta (22 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen valvontatoimivaltaa täsmennetään koskemaan työelämää?

Näemme ehdotuksen riittämättömänä, ja ehdotuksessa esitetyn sijaan oleellista olisi laajentaa yhdenvertaisuusviranomaisten toimivaltaa käsittelemään myös työelämän tapauksia.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomaisen on varattava yhdenvertaisuusvaltuutetulle tilaisuus lausunnon antamiseen asioissa, joilla on yhdenvertaisuuslain tulkinnan kannalta merkitystä?

Näemme ehdotuksen riittämättömänä, ja ehdotuksessa esitetyn sijaan oleellista olisi laajentaa yhdenvertaisuusviranomaisten toimivaltaa käsittelemään myös työelämän tapauksia.

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomainen voi lain tulkinnan kannalta merkittävässä yksittäistapauksessa käyttää apunaan yhdenvertaisuusvaltuutettua asian selvittämisessä?

Näemme ehdotuksen riittämättömänä, ja ehdotuksessa esitetyn sijaan oleellista olisi laajentaa yhdenvertaisuusviranomaisten toimivaltaa käsittelemään myös työelämän tapauksia.

Mitä mieltä olette työsuojeluviranomaisen tiedonvälitykseen liittyvistä ehdotuksista?

Kannatamme ehdotusta.

Kehotusmenettelyn laajentaminen (työsuojelun valvontalaki 13 §)

Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen kehotusmenettelyä laajennetaan koskemaan myös työnantajan velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta (7§:n 1 momentti)?

Kannatamme ehdotusta.

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivaltaa tulisi laajentaa kaikkiin työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, miten ratkaisisitte yhdenvertaisuusvaltuutetun ja työsuojeluviranomaisen päällekkäiseen toimivaltaan liittyvät kysymykset?

Näemme toimivallan päällekkäisen sijaan enemmänkin rinnakkaisena. Laajempien perustelujen osalta viittaamme Näkövammaisten liiton lausuntoon.

Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa tulisi laajentaa työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, mitkä työelämäasiat soveltuisivat lautakuntakäsittelyyn?

Työelämäasioita tulisi voida käsitellä lautakunnassa hyvinkin laajasti sisältäen erilaiset työelämäasiat.

Vaikutusarvioinnit

Yleiset huomionne esityksen arvioiduista vaikutuksista

-

Huomionne taloudellisista vaikutuksista

-

Huomionne vaikutuksista viranomaisten toimintaan

-

Huomionne yhteiskunnallisista vaikutuksista

-

Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähäiselle arvioinnille? Jos on, mikä?

-

Kuoppala Jyrki
Yhdenvertaisuusapu Oy